



Tomaž Kordiš
direktor Gospodarske zbornice
Dolenjske in Bele krajine (GZDBK)

INTERVJU

Regija že 15 let posluje z neto čistim dobičkom

Gospodarstvo Dolenjske in Bele krajine že leta ustvarja najvišjo dodano vrednost na zaposlenega v Sloveniji, leta 2021 (vir: AJPES) 63.735 evra, in največji delež ustvarjenih prihodkov na tujih trgih, leta 2021 67 odstotkov.

Darja Kocbek, foto: Tadej Kreft

Avtomobilska in farmacevtska dejavnost sta ključni dejavnosti v regiji Dolenjska in Bela krajina, ki je izrazito izvozno usmerjena, pravi **Tomaž Kordiš, direktor Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine (GZDBK)**. Gospodarstvo Dolenjske in Bele krajine že leta ustvarja najvišjo dodano vrednost na zaposlenega v Sloveniji, leta 2021 63.735 evra, in največji delež ustvarjenih prihodkov na tujih trgih, leta 2021 67 odstotkov. Gospodarske družbe so v letu 2021 realizirale 6,4 milijarde evrov prihodkov in ustvarile 481 milijonov evrov neto čistega dobička. Več kot 73 odstotkov prihodkov ustvarijo predelovalne dejavnosti.

GZDBK torej pokriva gospodarsko zelo uspešno regijo?

Gospodarstvo regije vsa leta od ustanovitve regijske zbornice posluje z neto čistim dobičkom, v zadnjih 15 letih pa so družbe v regiji ustvarile več kot 4 milijarde evrov neto čistega dobička. Povprečna mesečna (bruto) plača v družbah regije je v letu 2021 znašala 2.110 evrov in je bila višja od povprečne plače v slovenskih družbah (1.901 evrov). Število zaposlenih v družbah je bilo v letu 2021 za 800 večje kot v letu 2020. Najbolj, za 500, se je povečalo število zaposlenih v družbah, ki se ukvarjajo s predelovalnimi dejavnostmi.

GZDBK je bila leta 2007 ustanovljena kot prva pravno samostojna regijska gospodarska zbornica v Sloveniji. Katere njene dosežke bi posebej izpostavili?

Da, 23. aprila 2007 jo je ustanovilo 63 gospodarskih družb in podjetnikov. V gospodarstvu regije smo se že ob ustanovitvi zbornice zavedali, da bomo lahko le s povezovanjem, sodelovanjem in izvajanjem programa dela v regiji in širše prispevali

k izvedbi ključnih infrastrukturnih projektov, ki bodo omogočili še uspešnejše poslovanje dolenjskega in belokranjskega gospodarstva v naslednjih desetletjih. Namen združevanja v zbornico je bil v lažjem uveljavljanju poslovnih interesov naših podjetij, razvoju regije in močnejšem pogajalskem položaju do vseh, ki postavljajo okvirje za poslovno okolje. Ključni dosežki zbornice so dokončanje manjkajočega



odseka avtoceste med Trebnjem in Novim mestom, aktivnosti na 3. razvojni osi jug, načrtovanje ključnih daljnovodov in razdelilno transformatorskih postaj, razvoj visokošolskega prostora in Univerze v Novem mestu, načrtovanje izobraževalnih vsebin po meri članov, ustanovitev in razvoj strokovnih sekcij, razvoj inovacijske kulture v podjetjih in regiji, povezovanje in sodelovanje s ključnimi deležniki v regiji in Sloveniji. S svojim znanjem, ugledom in družbeno odgovornim pristopom je dolgoletni predsednik GZDBK Jože Colarič od njene ustanovitve zaznamoval pot zbornice.

Kaj ponujate svojim članom?

Na zbornici se zavedamo, da so za poslovni uspeh naših članov pomembne prave informacije ob pravem času. Ves čas svojega delovanja se trudimo, da članom dnevno nudimo kakovostne poslovne informacije, jim svetujemo na različnih področjih njihovega delovanja, jih obveščamo o novostih na zakonodajnem, davčnem, mednarodnem in drugih

področjih njihovega delovanja. Letno izvedemo več kot 1200 svetovanj. Vsa leta dejavno sodelujemo z drugimi zbornicami. Sodelovanje obsega skupno delovanje, kot so Vrh slovenskega gospodarstva, Vrh malega gospodarstva, Nagrada GZS, Dan inovativnosti in pri projektih Kompetenčni centri, SRIP. Sodelujemo pri skupnem spodbujanju inovacijske dejavnosti in pri promociji inovacij. Sodelujemo tudi z Območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami.

Tretja razvojna os bo pospešila pretok znanja, odprle se bodo možnosti za nove investicije.

V letu 2021 ste v okviru GZDBK ustanovili sekcijo za inovativnost. Kateri so bili glavni razlogi za to, kateri so glavni načrti te sekcije?

V zadnjih desetih letih smo na zbornici dali velik poudarek inovacijam in razvoju inovacijske kulture v gospodarstvu in visokem šolstvu. S tem namenom smo v

letu 2021 ustanovili sekcijo za inovativnost in širši zainteresirani javnosti prvič predstavili inovacije, ki so plod domačih inovatorjev na razstavi na Glavnem trgu v Novem mestu. Zavezali smo se, da bo razstava tradicionalna z željo, da tudi na ta način spodbudimo inovativnost, kreativnost in ustvarjalnost tako v podjetjih kot pri mladih.

Kakšno dodano vrednost imajo sekcije? Kako se odločate za njihovo ustanovitev?

Pri članih smo zaznali potrebo po izražanju posebnih interesov v okviru posameznih sekcij. Namen posamezne sekcije je povezovanje, medsebojno sodelovanje, izobraževanje in izmenjava dobrih praks v določeni dejavnosti ali na določenem področju dela. Danes v okviru GZDBK deluje že 7 sekcij. Sekcija za kakovost, Sekcija za ravnanje s človeškimi viri, Sekcija za informatiko, Sekcija za okolje in energijo, Sekcija računovodij, Sekcija seniorjev in Sekcija za inovativnost. Poleg strokovnjakov iz podjetij so v delo sekcij vključeni tudi strokovnjaki iz novomeških fakultet. S sekcijami smo izvedli že 47 izmenjav dobrih praks tako v naši kot v drugih regijah, 70 posvetov in več 100 izobraževanj.

Od leta 2008 objavljate razpis za podelitev priznanj »vzoren primer ravnanja s človeškimi viri na Dolenjskem in v Beli krajini«. Kakšne vzorne primere ste že nagradili?

V zbornici in v gospodarstvu regije se zavedamo, da smo zaposleni ključni pri razvoju in uspehu vsake dejavnosti, podjetja ter blaginje naše regije. S priznanjem najširši javnosti predstavimo najboljše prakse ravnanja z zaposlenimi v naši regiji in ob tem krepimo in spodbujamo nastajanje novih. Priznanje vedno podelimo na letnem dnevu Sekcije za ravnanje s človeškimi viri v mesecu oktobru. Še posebej smo na zbornici ponosni, da na tem slavnostnem dogodku omogočimo prejemnikom priznanja predstavitev njihovih domačih vzornih praks in s tem širjenje le-teh. Posledično pa s spodbujanjem dobrih praks dodajamo kamenček v mozaik dviga konkurenčnosti gospodarstva Dolenjske in Bele krajine.



Kaj je gospodarstvu v regiji prinesla avtocesta?

Nova avtocesta je zagotovila bistveno večjo pretočnost prometa ter zanesljivost v oskrbi. In kar je najbolj pomembno, izrazito se je povečala prometna varnost. Žal je bilo v zadnjih letih pred dokončanjem avtoceste na obstoječi dvopasovni cesti več nesreč s smrtnimi žrtvami in težkimi poškodbami.

Zakaj je za gospodarstvo in prebivalce regije pomembna tretja razvojna os?

Namen tretje razvojne osi je zagotoviti pogoje za skladnejši regionalni razvoj ter povečanje konkurenčnosti gospodarstva in prometne varnosti udeležencev v cestnem prometu. Na zbornici in v gospodarstvu smo prepoznali pomen tretje razvojne osi, ki bi končno povezala Belo krajino s sodobno in varno cesto. Nova državna cesta od avtoceste A2 Ljubljana–Obrežje pri Novem mestu do MMP Metlika in do priključka Črnomelj jug bo tako pospešila pretok znanja, odprla prostor za nove investicije in zmanjšala razvojne razlike znotraj naše regije ter povezala severno Evropo z južno Evropo, od Severnega do Jonskega morja. Ustvarjene bodo razvojno poslovne priložnosti tako za gospodarski kot negospodarski sektor s poudarkom na mladih. Nova cestna povezava bo prinesla veliko pozitivnega za vse. Bariera Gorjanci je namreč izjemno močna. Ena je v glavah, druga pa je resnična, da sploh prideš do Bele krajine. Prepričan sem, da se bodo tudi mladi lažje odločali za Belo krajino kot lokacijo, primerno za življenje, za razvoj podjetniške dejavnosti, za zaposlitev. Cesta bo prinesla, tako kot v Šentjernej in Trebnjem, višjo dodano vrednost, višje plače, boljše kakovost življenja za vse. Možnosti na obstoječih lokacijah za postavitev novih obratov je dovolj, možne so širitve, povezave, bistveno se bo izboljšala logistika, pretok ljudi in blaga bo bistveno bolj kakovosten in hitrejši ter z veliko manj tveganji na cesti.

Kako ste v regiji Dolenjska in Bela krajina zadovoljni z železniško povezavo?

Železniška povezava med Metliko in Ljubljano se je ustavila nekje v 60. letih



prejšnjega stoletja, saj je žal zaradi voznih redov in hitrosti potovanja (za 124 kilometrov vlak v povprečju potrebuje 2 uri in 50 minut) popolnoma nekonkurenčna tako za prevoz potnikov kot blaga. V regiji si prizadevamo za revitalizacijo te proge z bistveno izboljšanimi voznimi redi in potovalno hitrostjo.

Za uspeh naših članov so pomembne prave informacije ob pravem času.

Na pobudo GZDBK je bil leta 2011 podpisan sporazum o sodelovanju med osmimi novomeškimi fakultetami in visokimi šolami. Kako to sodelovanje pomaga podjetjem v regiji in kako so podjetja vključena v sistem izobraževanja, da iz fakultet in visokih šol dobijo kadre, ki jih potrebujejo?

GZDBK je že v letu 2007 povabila ključne predstavnike visokošolskih organizacij, da so članom upravnega odbora predstavili vizijo razvoja visokega šolstva v regiji. Zbornica in gospodarstvo sta v naslednjih letih dejavno sodelovala pri razvoju visokošolskega prostora in Univerze v Novem mestu, saj se na zbornici in v gospodarstvu zavedamo, da samo znanje in delo prineseta uspeh. V letu 2007 so v Novem

mestu delovale tri visoke šole, danes ima regija Univerzo v Novem mestu, sedem fakultet in eno visoko šolo. Fakultete se prek zbornice in kariernih centrov povezujejo z gospodarskimi družbami v regiji in širše in na ta način vzpostavljajo in vzdržujejo dobre poslovne stike in odnose za razvoj in zaposlitev svojih študentov. Z gospodarskimi družbami fakultete sodelujejo tudi z izmenjavo znanja. Sodelovanje redno poteka tudi pri posodabljanju obstoječih in oblikovanju novih študijskih programov. Fakultete so aktivne tudi pri prijavih na razpise za inovacije GZDBK. Zbornica in gospodarstvo regije je podprlo novo znanstveno in tehnološko raziskovalno središče Rudolfovo, ki bo dodatno omogočilo nadaljnji tehnološki razvoj in razvoj inovativnosti v regiji in širše v Sloveniji.

Ena prvih aktivnosti, ki ste jih začeli izvajati na zbornici, so bila izobraževanja za zaposlene v podjetjih Dolenjske in Bele krajine. Kako poteka to izobraževanje, kakšne so vsebine?

Pri oblikovanju izobraževalnih vsebin in programa izobraževanja izhajamo iz prepoznanih potreb naših članov in sprememb v poslovnem in zakonodajnem okolju ter v sodelovanju z uglednimi strokovnjaki in

izvajalci. Načrtujemo in izvajamo eno- ali večdnevna izobraževanja v obliki usposabljanj, delavnic, seminarjev, strokovnih srečanj, posvetov, okroglih miz in drugih dogodkov.

GZDBK je vključena v projekte, ki pomagajo pri razvoju in promociji regije. Kateri so trenutno najuspešnejši?

Vsi projekti krepijo program, ki ga zbornica prvenstveno izvaja za svoje člane. Izpostavil bi projekt Kompetenčni center mreže za prehod v krožno gospodarstvo, v katerem smo bili vodilni partner. Njegov glavni namen je bil zviševati usposobljenost zaposlenih v 25 podjetjih, ki so sodelovala kot partnerji, in pridobivanje novih kompetenc. V projektu smo tako zaposlenim v podjetjih partnerstva z različnimi programi neformalnega usposabljanja smiselno zapolnili vrzeli kompetenc in znanja o krožnem gospodarstvu, upoštevajoč pomen vseživljenjskega učenja. Tudi v Kompetenčnem centru za kadre kemijske industrije – Pametna specializacija (KoCKE – S4) smo kot vodilni partner v sodelovanju z Združenjem kemijske industrije zagotovili krepitev razvoja kadrov v 31 partnerskih podjetjih in prispevali k večjemu zavedanju zaposlenih za nenehno usposabljanje ter s tem osebno rast in razvoj kompetenc. Izpostavil bi še projekte Kompetenčni center kemijske industrije (KoCKE), Preprečevanje, obvladovanje in zmanjševanje



absentizma v delovnih okoljih (POZA) in Atraktivna promocija promocije zdravja pri delu (APP).

Od septembra 2022 pa sodelujemo s partnerji v projektu Pametne, odporne in trajnostne skupnosti – Evropsko vozlišče za digitalne inovacije (SRC-EDIH), ki bo omogočil lažji dostop do prototipov in testnih okolij za pospešitev uvedbe novih

digitalnih tehnologij in izboljšanje obstoječih digitalnih rešitev. Stičišče bo ponudilo še dostop do različnih izobraževalnih vsebin na področju digitalizacije in krožnega gospodarstva, podporo pri povezovanju organizacij z raziskovalci in ponudniki inovativnih digitalnih rešitev ter podporo pri iskanju evropskih in nacionalnih virov financiranja. ■